Juha Kivekäs

Entistä Enontekiötä kuvin 1.

Taide

KORPIKONNIEN
KURNUTUKSIA

Alkusanat:

Kirja kertoo entisestä Enontekiöstä ja sen lähi-seuduista taiteilijoiden silmin. Maalaukset ja piirrokset on suurelta osin Yrjö Kortelaisen tekemiä. Mukana on muutama Alvar Outakan piirros, sekä SA-kuva-albumista otettuja sota-aikaisia Ilkka Engblomin piirroksia enontekiöläisistä sekä muoniolaisista sotilaista. Mukana on myös yksi Museoviraston kuva.

Kustantaja:
BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja:
BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN 978-952-318-580-7

Juha Kivekäs

Entistä Enontekiötä kuvin 1.

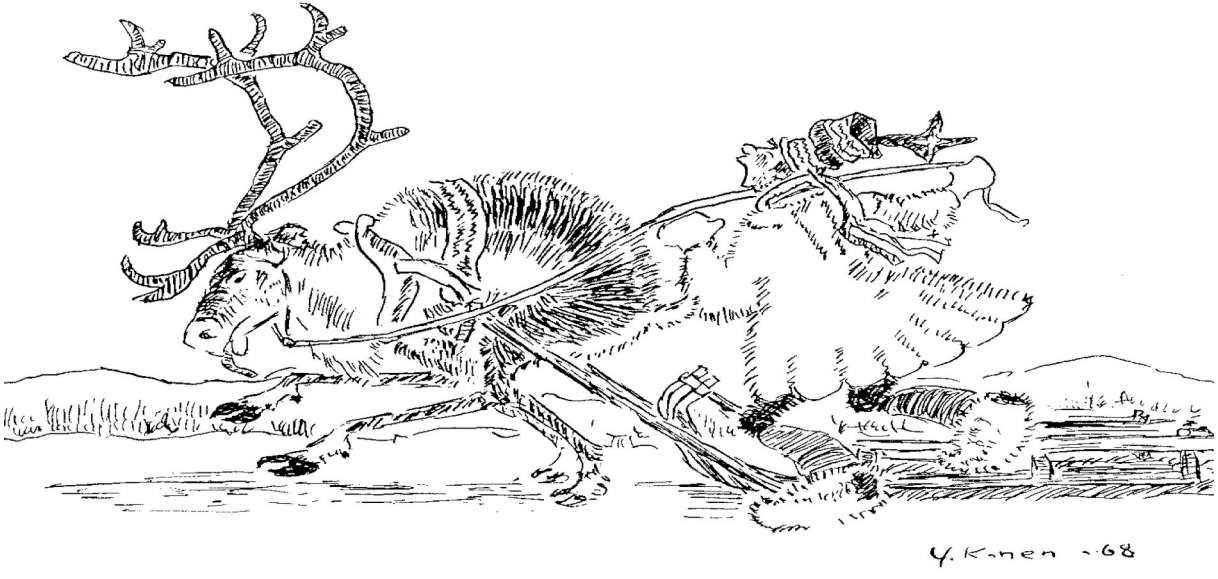

Havske guojbme oaned matke. — Hauska kumppani lyhentää matkan.

Salkko Salkonpoika Näkkäläjärvi eli Hukka-Salkko. (Saamenkielen sana Čálku = susi. Čálku on suomeksi muuttunut muotoon Salkko: Pekka Sammallahti)

Eli v.v. 1862 - 1933. Talollinen ja poromies Näkkälässä. Harrasti myös sivuelinkeinoja kuten kauppahommia, jopa pienteollisuutta eräässä Näkkäläjoen latvalla sijainneessa kivijulussa. Josta rankin haju nousi sinitaivaalle eikä kateellisten naapureiden eikä turhan uteliaiden kulkumiesten nokkaan. Lisäksi hän oli vireä erinomainen pyytömies ja auttoi naapureitaankin pyydysten kokemisessa.
Teksti: Yrjö Kortelainen

”Ensimmäinen lappalainen - "saamelainen" tuli yleisesti käyttöön vasta 1960-luvun puolivälin paikkeilla - minkä Enontekiöllä tapasin, oli Salomon Salomoninpoika Näkkäläjärvi eli kuuluisa Hukka Salkko, joka istui kirkossa urkuparvella tarkkaan seuraten uuden papin ensimmäistä jumalanpalvelusta. Hän oli jykevä ja vankkarakenteinen mies, josta on kerrottu ja kirjoitettu monta tarinaa ja jonka nimikirjoituskin tarvitsi tavallista suuremman tilan. Hänen vaimonsa oli pieni ja heiveröinen ja sen mukainen oli nimikirjoituskin. Monesti on sittemmin heidän kanssaan yhdessä kahvisteltu.”
Kuva: Yrjö Kortelainen / Juha Kivekkään arkisto.
Teksti: Torniolaakson vuosikirja 1976, Aimo Kallio, Enontekiön pappila vieraskirjojen valossa 1930-1964, s. 40

Ykortelainen 1977

Hukka Salkon pihapiiri

Hukka-Salkon talon rakennukset Näkkälässä Syväjärven pohjoisrannan lähellä 1930-luvun alussa. Vasemmalla asuinrakennus, missä asuttavana vain alapäässä oleva pirtti. Lähinnä oleva, lautaseinäisen eteisen erottama kamari ei liene koskaan valmistunut asuttavaan kuntoon ja palvelikin varastona ja rojuhuoneena. Lattiaakaan ei ollut ja lattian aluskuopassa Salkko piti lukkoahkiota, mihin hän aamuyöllä naapurien verrkoja selkäämästä tultuaan, talletti yön saaliin. Rannassa näkyy savusauna. Lähinnä oleva rakennus on aitta, sen takana lato ja jatkona alinna navetta. Takana näkyy kaivon vintti hyvässä sovussa aivan vierellään olevan tunkion kanssa.

Kuva: Yrjö Kortelainen / Juha Kivekkään arkisto.
Teksti: Yrjö Kortelainen.

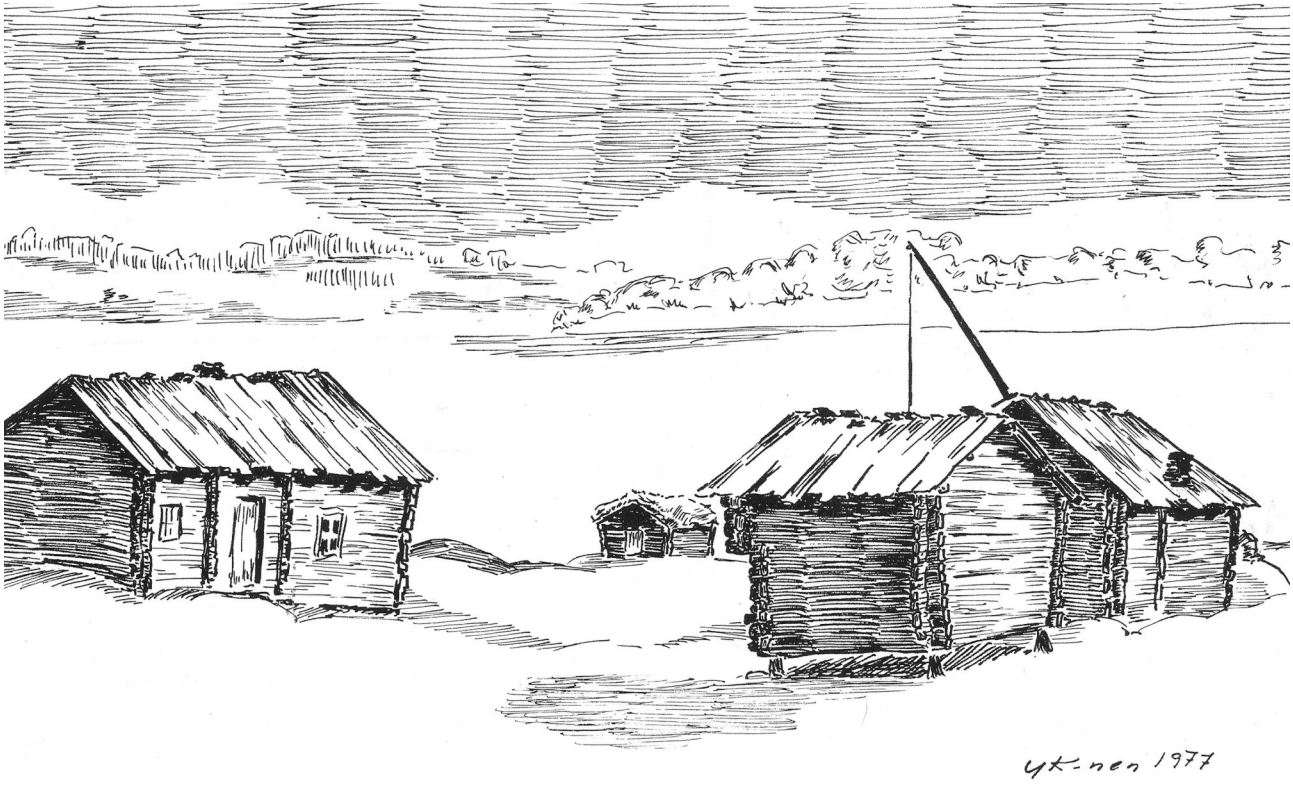
Yk-nen 1977

Kaijuna savusauna

Antti Salkonpoika Näkkäläjärven eli Talon Antin eli Kaijunan savusauna Syväjärven törmällä Näkkälässä. Hänen veneensä on rannassa ja nuotta uluilla pitkin rantaa. Vaimoväen pyykinpesupaikka patoineen on valkaman lähellä. Törmän päällä on sauroseipäiden rivejä, joilta kuiva heinä on korjattu latoon.

Kuva: Yrjö Kortelainen / Juha Kivekkään arkisto.
Teksti: Yrjö Kortelainen.

Matkaamme Entiseen Enontekiöön ja sen lähi-seuduille eri taiteilijoiden piirrosten myötä. Lyhyet kertomukset elävöittävät kuvien kerrontaa.

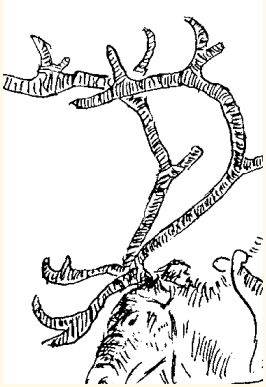

Kansikuva: Poron valjastus.
Takakansi: Härkä.
Piirrokset: Yrjö Kortelainen.

9 789523 185807

BoD™ BOOKS on DEMAND

www.bod.fi